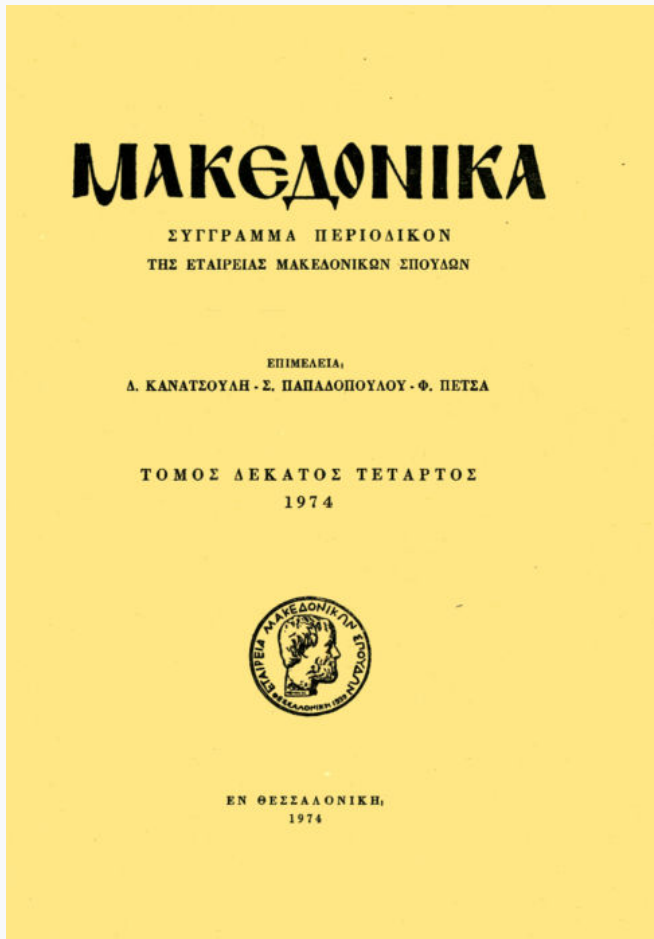

Μακεδονικά

Τόμ. 14, Αρ. 1 (1974)

Χερουβείμ, αρχιμανδρίτου, Σύγχρονες
αγορεύτικες μορφές

Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

doi: [10.12681/makedonika.603](https://doi.org/10.12681/makedonika.603)

Copyright © 2014, Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παπουλίδης Κ. Κ. (1974). Χερουβείμ, αρχιμανδρίτου, Σύγχρονες αγορεύτικες μορφές. *Μακεδονικά*, 14(1), 449–451.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.603>

δπου περιεκυκλώθη από 8.000 στρατιώτας του βαλῆ τῆς πόλεως Σερρών Ἰσαήλ βέη. Ἡ μάχη διήρκησε τρεῖς ἡμέρας καὶ ὁ Νικοτσάρας ἔχασε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ὁπαδῶν του. Κατώρθωσε ὁμως νὰ διασπῆσῃ τὴν κύκλωσιν καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ζίχνας, ὅπου ὑπέστη ἐπίσης ἐπιθεσιν ἀπὸ τουρκικὰς δυνάμεις. Ἡ δραστηριότης του ἀπέτυχε καὶ ἐχρειάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου ἐξώρμησε.

Ἵστερα ἀπὸ πολλὰς περιπετείας κατώρθωσε νὰ σωθῆ εἰς τὸ ὄρος Ἄθως. Ὁ Βασδραβέλλης ὑποστηρίζει, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλους ἐρευνητὰς ὅτι δὲν ἔχει διαπιστωθῆ ἀκόμη ἐὰν ὁ Νικοτσάρας ἤθελε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Σερβίαν διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν Καραγιώργη, ἢ εἰς τὰς Παραδουναβίους ἡγεμονίας, διὰ νὰ ἐνωθῆ μὲ τοὺς συμπατριώτας του, οἱ ὅποιοι ὑπερέ- τοῦσαν εἰς τὰ στρατεύματα τῶν Ἡγεμονιῶν.

Πολλὰς φορὰς ὁμως οἱ κλέφτες περιεφίγγοντο ἀπὸ τὰς ὀθωμανικὰς ἀρχὰς καὶ τότε εὑρίσκον καταφύγιον εἰς ἄλλας διαφόρους χώρας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ρουμανικὰ. Πρόκειται διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἰωάννου Φαρμάκη, συντρόφου εἰς τὴν μάχην τοῦ Γεωργάκη Ὀλυμπίου.

Παρουσιάσαμεν μερικὰ στοιχεῖα ποὺ ἀφοροῦν τὴν ἱστορίαν τῆς Ρουμανίας, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ Βασδραβέλλη ἀποτελεῖ μίαν σοβαρὰν συμβολὴν εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ φαινομένου τῶν χαϊδούκων εἰς ὅλην τὴν βαλκανικὴν περιοχὴν.

(Μετάφρασις ἐκ τῆς ρουμανικῆς)

Χ ε ρ ο υ β ε ἰ μ, ἀρχιμανδρίτου, Σύγχρονες ἀγιορείτικες μορφές.

Πρόκειται περὶ σειρὰς βιογραφιῶν ἀπὸ τὸν ἀγιορειτικὸν κόσμον, μὲ πρόσωπα ποὺ ἔδρασαν τὸν 20ο αἰῶνα στὴν ἄσκησιν, στὴν προσευχὴ καὶ γενικὰ στὸ θεωρητικὸν στοιχεῖο τοῦ μοναχισμοῦ. Ἡ ἐκδοτικὴ προσπάθεια ὀφείλεται στὴν Μονὴ τοῦ Παρακλήτου (Ὁρωπὸς-Ἄττικῆς), ἢ ὁποία θέλει νὰ παρουσιάσῃ στὸ εὐρὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ μορφῆς τοῦ ἀγιορειτικοῦ ἀσκητισμοῦ. Ἡ κάθε ἐκδόσις εἶναι ἐπιμελημένη μὲ ἐγχρωμο ἐξώφυλλον καὶ φωτογραφίας. Ἀλλὰ ἕς δοῦμε περιληπτικὰ τὸ ἱστορικὸ περιεχόμενον κάθε βιβλίου:

1. Χ ε ρ ο υ β ε ἰ μ, ἀρχιμανδρίτου, Ἰωακείμ Ἀγιαννανίτης (Νικολαΐδης), Σύγχρονες ἀγιορείτικες μορφές, ἐκδόσεις Ἀδελφότητος «Ὁ Παράκλητος», Ὁρωπὸς Ἄττικῆς 1973, σελ. 44+1 φωτογραφία ἐκτὸς κειμένου.

Ὁ πατὴρ Ἰωακείμ (στὸν κόσμον Ἰωάννης Νικολαΐδης) γεννήθηκε τὸ 1895 στὴν Καλαμάτα καὶ ὑπηρετήσε ὡς κληρικὸς στὶς ἑλληνικὰς παροικίας τῶν Η.Π.Α. Τὸ 1930 ἐγκαταστάθηκε στὴν Σκῆτῃ τῆς Ἀγίας Ἄννας τοῦ Ἀγίου Ὄρους. Ἡ ἀσκητικὴ καὶ παραδοσιακὴ αὐτὴ μορφή τοῦ ἀγιορειτικοῦ ἀναχωρητισμοῦ πέθανε τὸ 1950.

2. Τ ο ὕ Ἰ δ ι ο υ, Ἀθανάσιος Γρηγοριάτης, ἔ.ἀ., 1971, σελ. 59+2 φωτογραφίες ἐκτὸς κειμένου.

Ὁ πατὴρ Ἀθανάσιος (στὸν κόσμον Ἀνδρέας Πρωτογελόπουλος) γεννήθηκε στὸν Πύργο τῆς Ἠλείας. Τὸ 1891 ἔλαβε τὸ μοναχικὸ σχῆμα στὴν Μονὴ Γρηγορίου τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Μὲ τὴν πνευματικὴν του ἀκτινοβολία ἐξελέγη ἡγούμενος τῆς Μονῆς. Σ' αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἀναδιοργάνωσις καὶ ἡ πνευματικὴ ἀνόρθωσις τῆς Μονῆς. Παραιτήθηκε ἀπὸ τὴν θέση τοῦ ἡγουμένου ὑπὲρ τοῦ πνευματικοῦ του τέκνου Βησσαρίωνος. Γιά πολλὰ ἔτη ὑπῆρξε ὁ πνευματικὸς στυλοβάτης τῆς Μονῆς. Πέθανε τὸ 1953.

3. Τ ο ὕ Ἰ δ ι ο υ, Καλλίνικος ὁ ἠσυχαστής, ἔ.ἀ., 1973, σελ. 68+1 φωτογραφία ἐκτὸς κειμένου.

‘Ο πατήρ Καλλίνικος (στον κόσμο Κωνσταντίνος Θειάσπρης) γεννήθηκε το 1853 στην ‘Αθήνα και άσκήτασε στην τοποθεσία Κατουνάκια του ‘Αγίου ‘Ορους. ‘Η μελέτη τών νηπτικών κειμένων, ή προσευχή και ή άπομόνωση μετέφεραν τόν π. Καλλίνικο στά στρώματα τής νοεράς προσευχής. ‘Από το 1885 ήταν έγκλειστος στο κελλί του. Το 1913 πήρε θέση κατά τών ‘Ονοματολατρών [Πρβλ. Κ. Κ. Παπουλίδη, ‘Ονοματολάτραι. ‘Ετεροδιδασκαλία Ρώσων μοναχών του ‘Αγίου ‘Ορους κατά τήν δευτέραν δεκαετίαν του 20ου αιώνας, «Μακεδονικά», τ. 11 (1971), σ. 117-166]. ‘Ο πατήρ Καλλίνικος ύπηρξε άγιορείτης στάρετς, γιά τόν όποιο ύπάρχει έλληνική και ξένη βιβλιογραφία, που χρονολογείται από τά χρόνια τής άσκησής του (βλ. σσ. 8, 37, 56, 65). Πέθανε το 1930.

4. Το υ Ἰ δ ι ο υ, Δανιήλ ό Κατουνακιώτης, έ.ά. 1970, σελ. 68+2 φωτογραφίες εκτός κειμένου.

‘Ο πατήρ Δανιήλ (στον κόσμο Δημήτριος Δημητριάδης) γεννήθηκε στην Σμύρνη το 1846. Σπούδασε στην Εύαγγελική Σχολή τής ιδιαίτερης πατρίδας του. Έλαβε τό μοναχικό σχήμα στην Μονή του ‘Αγίου Παντελεήμονος του ‘Αγίου ‘Ορους. Μιά διαφορά μεταξύ ‘Ελλήνων και Ρώσων στην Μονή έγινε αίτια να άπομακρυνθί. [Πρβλ. Δανιήλ, μοναχού άγιογράφου, ‘Ιστορική μελέτη περί τής άναφύσεως διαφοράς έν τή κατ’ ‘Αθω ΙΜ του ‘Αγίου Παντελεήμονος τής επιλεγομένης Ρωσικού μεταξύ ‘Ελλήνων και Ρώσων Πατέρων και περί τής εξέλιξεως αυτής επιδικασθείσης κατά τό χιλιεστόν όκτακοσιοστον έβδομηκοστον πέμπτον έτος υπό τών πατριαρχείων Κων/πόλεως πατριαρχεούτος του πατριάρχου ‘Ιωακείμ του Βου, Πάτραι, 1927, σ. 71]. Έζησε στην Θεσσαλονίκη, στην Μονή ‘Αγίας ‘Αναστασίας (Βασιλικά-Θεσσαλονίκης), στην Μονή Βατοπεδίου του ‘Αγίου ‘Ορους και τό 1888 κατέληξε στην τοποθεσία Κατουνάκια του ‘Αγίου ‘Ορους. Έγραψε κατά τών θέσεων του ‘Αποστόλου Μακράκη (1831-1905). [Πρβλ. Δανιήλ, μον. ‘Αγιορείτου, Φωνή έξ ΑΟ διά τήν προσεχή Οίκουμενικήν Σύνοδον, Πειραιεύς 1926, σ. 36].

Έίχε μεταξύ τών ύποτακτικών του και τόν γνωστό στην ‘Ιστορία τής Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ‘Αλέξανδρο Μωραϊτίδη. ‘Η ειρηνική μορφή του έπέδρασε σέ πολλούς μοναχούς και λαϊκούς. Οί λογοτέχνες ‘Αλέξανδρος Μωραϊτίδης και Γεώργιος Θεοτοκάς σέ άφηγήσεις τους αναφέρονται στον πατέρα Δανιήλ. (βλ. σ. 6, 8, 13, 30, 33, 53). Πέθανε το 1929.

5. Το υ Ἰ δ ι ο υ, ‘Ισαάκ Διονυσιάτης, έ.ά. 1971, σελ. 54+1 φωτογραφία εκτός κειμένου.

‘Ο πατήρ ‘Ισαάκ (στον κόσμο ‘Ιωάννης Γεωργίου) γεννήθηκε στο Καββακλή τής ‘Αδριανουπόλεως το 1850. Έλαβε τό μοναχικό σχήμα στην Μονή Διονυσίου του ‘Αγίου ‘Ορους το 1872. Έζησε άθόρυβα πάντοτε στά διάφορα χειρωνακτικά διακονήματα τής Μονής. Κατά τόν σημερινό ήγούμενο Γαβριήλ ό πατήρ ‘Ισαάκ «ήτο τύπος άπλότητος, άκριβείας και εύλαβείας, σιωπηλός και άπερίσπαστος έν παντί... ύπόδειγμα εις όλους τούς πατέρας» (βλ. σ. 9). ‘Ο πατήρ ‘Ισαάκ πέθανε το 1932.

6. Το υ Ἰ δ ι ο υ, Σάββας ό πνευματικός, έ.ά. 1972, σελ. 110+1 φωτογραφία εκτός κειμένου.

‘Ο πατήρ Σάββας γεννήθηκε το 1821 στά ‘Αθυρα τής ‘Ανατολικής Θράκης και έζησε ώς έξομολόγος και στάρετς στην τοποθεσία Μικρή ‘Αγία ‘Αννα του ‘Αγίου ‘Ορους. Πέθανε το 1908.

7. Το υ Ἰ δ ι ο υ, ‘Ιγνάτιος ό πνευματικός, έ.ά., 1973, σελ. 103.

‘Ο πατήρ ‘Ιγνάτιος γεννήθηκε το 1827 στις Σέρρες. Έζησε και άπό τός πνευματικός στην τοποθεσία Κατουνάκια του ‘Αγίου ‘Ορους. ‘Υπήρξε πνευματικό άνάστημα τής πα-

ραδόσεως του μεγάλου γέροντος της Κερασιᾶς Χατζή-Γεωργίου. Ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης επισκέφθηκε πολλές φορές τὸν πατέρα Ἰγνάτιο. Πέθανε τὸ 1927.

Με πολλή χάρη εἶναι γραμμένα ἀπὸ τὸν ἀρχιμανδριτὴ Χερουβείμ τὰ 7 βιβλία τῆς σειράς: «Σύγχρονες άγιορείτικες μορφές». Παρόλο ὅτι εἶναι γραμμένα γιὰ τὸ εὐρὺ κοινὸ ἐν τούτοις τὰ βιβλία αὐτὰ εἶναι χρήσιμα γιὰ τοὺς θεολόγους, τοὺς ἱστορικοὺς τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ἱστορικοὺς τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀλλὰ καὶ τοὺς ἱστορικοὺς τῶν Βαλκανίων. Ὁ συγγραφέας με τὴν προσφορὰ του αὐτῆ ἔδωσε στὸν ἱστορικὸ τοῦ μέλλοντος ἄρκετὸ ἱστορικὸ ὕλικό. Παράλληλα ὁμως ἔδωσε καὶ μιὰ μ α ρ τ υ ρ ῖ α τῆς πνευματικότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους κατὰ τὸν 20ο αἰῶνα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Κ. ΠΑΠΟΥΛΙΔΗΣ